

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Vörös Május.

Május 1-én ünnepli a világ a tavaszt. Már természetesen azok, a kik örömeiket találják a természet új ébredésében.

A tavasz a reménykedők időszaka. Ezért örvend a tavasz megérkezésén oly sok ember, mert ki az, ki-nek valami reménye ne volna a jövőtől ki valami vágyat ne táplálna lelkében a jövőtől várva annak kielégítését.

Legtöbb sulyt fektet e napra a munkás osztály, mely minden tavasszal új reményt ápol sorsa megjavulása iránt.

Ezek május 1-én már hosszú évek óta arra használják fel az időt, hogy a munka köréből kiválva — tanácskoznak sorsuk felett és gondoskodjanak helyzetük megjavításáról.

E tekintetben legelőkelőbb mozgalmat e napon a munkásosztály fejt ki. Ez ünnepe és tanakodik.

Eddig leginkább a külföldi munkásosztályok mozgalmáról adhattunk számot, nehány év óta azonban már a magyarországi munkásosztály is rendszeresen ünnepeket ül május 1-én, mert úgy találja, hogy az évek legalább egy napján nekik is megengedhető, hogy gondolataikat köcsönösen kifejezzék, s közös megállapodásra jussanak ama módok és eszközökre nézve, melyeket anyagi helyzetük megjavítása érdekében felhasználni kívánnak.

Mordhatni, hogy május elseje ma holnap a szocialisták ünnepe lesz.

Magyarországon is el van hintve már a szocialisták eszméi magva és a mai napon az országnak már majdnem valamennyi nagyobb városában készülték a munkás osztályok tagjai, hogy e napot gyűlések tartására fordítsák.

Mi nem látjuk még indokolt szükségét annak, hogy Magyarországon a munkásosztály tagjai, mint testületileg szervezett külön párt előjogot formáljon ahhoz, hogy Május elsejét kijárási jogként ünnepeljék meg és pedig, mint a munkáspárt külön ünnepe.

Mi minden olyan törekvést méltánylunk, — mely arra van irányozva, — hogy a társadalom bizonyos osztálya ne legyen kitéve a méltatlan elnyomatásnak, s az anyagi helyzet megjavulásának megengedett feltételei részére biztosítsanak, de nem vagyunk hajlandók szentesíteni olyan irányzatokat, melyek a külföld hasonló mozgalmainak mintájára Magyarországi társadalmi rendjének esetenként és minden komoly ok nélkül való felforgatására vezetnek.

Mi a Magyarországon újabb időben felújuló munkásmozgalmakban nem tudunk felfedezni más nyomokat, — mint azt, hogy itt egészen a külföld hasonló mozgalmainak utánzásáról van szó.

A külföldről importált szocialisták tanok kezdenek gyökeret verni a magyarországi munkásosztályok körében és pedig a nélkül, hogy ily tanok elterjedésére itt akár a talaj alkalmas volna, akár a helyzet annak szükségét indokolná.

Nem mondjuk mi, hogy a munkás osztály megélhetési feltételei valami briliánsak volnának, de azt látjuk, hogy a munkás osztály helyzete a külföldhöz képest határozottan kedvezőbb, s így a munkások panaszkodása nem annyira a tényleges helyzetnek kifolyása, mint inkább a külföldről ide szivárgott tanok befogadásából táplálkozik a nélkül, hogy itt akár a társadalom, akár az állam kellő indokot találna a munkásosztály helyzetének általános megjavításáról való gondoskodásra.

Midőn tehát Május elsején a munkás osztály tagjait ily célzatból látjuk ünnepeket ülni — nem tagadhatjuk el, hogy e látvány ily formában nem

tartozika kedvesebbek közé, s mi Május elsejét nem ebben a formában tartjuk megünneplendőnek, hanem mint a természet újjászületésének ünnepe, a szocialisták tulajdonságok nélkül — méltányoljuk.

Május elseje megünneplésére nem tartjuk csak a munkás osztályt hivatottnak, s nem helyeseljük, ha az általános ünnepi hangulatot — vélt előjogaik hangoztatásával rontják meg.

Zsinati előkészületek a ref. egyházban. A ref. egyház egyetemes zsinatára a legfelsőbb kir. engedélyt ez évi december 5. napjára kérte b. Vay Miklós konventi elnök. Még a mult konvent előkészítő bizottságát küldött ki Tisza Kálmán elnöklete alatt a megfelelő törvényjavaslatok kidolgozására. E bizottság albizottságokra szakadva előkészítette a törvényjavaslatokat, még pedig az egyházalkotmányt gr. Dégenfeld József, az egyházi adókról és közalapról szóló tr. Tisza Lajos és Kerkapoly Károly, az egyházi bíráskodásról Beöthy Zsigmond, a közoktatásügyről dr. Parádi Kálmán és a lelkesítésről Szász Károly és Szilágyi Áron szövegezésében. Mielőtt a munkálatok az egyházkerületekhez küldetnének le: el fogja azokat bírni az egyestület bizottsága, melynek ülései Tisza Kálmán elnöklete alatt május hó 4-én kezdődnek Budapesten.

Politikai hírek.

A kurial bíráskodásról szóló törvényjavaslat, mint biztos forrásból értesültünk, már teljesen elkészült az igazságügyminiszteriumban, s a napokban szaktanácskozmány veszi még revízió alá, mire végleg megállapítják a javaslat szövegét.

Állami bevételek. A pénzügyminiszteriumban az állami bevételek és kiadások évenkéntes kimutatását már összeállították és május első napjaiban teszik közzé. — Mint a „Magyar Értseítő” írja, az eredmények a rendes címeknél, így az egyenes és fogyasztási adóknál, valamint a többi közvetett bevételnél a mult év hasonló időszakával szemben most sem maradtak vissza, mindazáltal a főösszeg annyiban kedvezőtlenebb, a mennyiben az idén regalékötvények megváltására nagyobb összeget kellett fordítani.

A közigazgatási reform.

A képviselőház közigazgatási bizottság tárgyalásai tegnap gyorsan haladtak előre.

A bizottság csaknem harmincz szakaszt intézett el. Ábból a czélből, hogy a bizottsági tárgyalások bevégeztével az előadói jelentés minél gyorsabban elkészülhessen, elhatározották, hogy a szövegező bizottságot már most megválasztják, hogy a nagy bizottság tárgyalásaival párhuzamosan hozzá láthasson a szövegező bizottság a változtatások szövegezéséhez és összegezéséhez.

A szövegező bizottság tagjai lettek gróf Tisza Lajos elnökön és Dárdai Sándor előadón kívül Tisza István, Vadnay Andor és Perczel Dezső.

A bizottság ellenzéki tagjai a maguk köréből Horváth Lajost öhajtották volna a bizottságban látni, de Horváth Lajos egészségi okokból nem vállalkozhatván a napokénti kettős ülésekre, így az ellenzék nem fektetett sulyt arra, hogy a szövegező bizottságban képviselve legyen.

A szövegező bizottság minden este 7-től 9-ig tartja üléseit. Így remélhető, hogy a bizottsági jelentés még pünkösöd előtt benyújtható lesz a képviselőházhoz.

Akaratgyöngesség.

és az ifjusági játékok.

— Irta: FELMÉRI LAJOS. —

II.

Nincs veszedelmesebb, mint az oly elme, mely sokkal erősebb a testnél. A korábban ifjúból idejelekor férfi lesz, kiesik életéből a tavasz; s azon veszi észre, hogy a testi ösztönök és szenvedélyek egész raja támadja meg, melyeket csak erős izomzattal és akarattal tudna megfékezni.

Talán legjobban tudják ezt az angolok, s ezért az ifjuság nevelésében arra töreksz-

nek, hogy maradjon a fiú fiúnak, s legyen benne valami „vas” rész. Ez a szilárd rész az erős izom, s formáló műhelye a játszótér, melyet „földetlen iskolának” is hívnak. Az „izmos kereszténység” (muscular christianity) jelszava Angliában ez: ha te ütsz, én is ütök.

Hazánkban a dalás test- és fegyvergyakorlatok a vezérek korában javában divatoztak. A magyar torna lényege később is, pl. az Anjouk korában, nyilvános verseny volt, összekötve vívással, gerelyvetéssel, nyilazással, futással és birkózással, azaz valóságos athletika. A nemesi ifjusághoz, sőt királyainknak is gyakran ez volt az időtöltése. II. Lajos alig volt 13 éves, midőn résztvett a fegyverjátékokban. Bethlen Gábor a maga nyilait öccsének hagyományozta. Sereglő ifjuságunk még a XVI. és XVII. században is vitéz vagy fegyverjátékokat játszott és nyilakkal lövöldözött.

Iskoláinkban is nagy gond volt a játékokra. Tekvés, a labdázás különféle fajai, versenyfutás, töke- és árokugrás, vívás, paritizás stb. voltak az ifjak rendes időtöltései, melyekhez járult a birkózás népszerű atletikája.

Sajátos, hogy az athletika teljesen lehangyolott nálunk, mióta a gimnasztikát a németektől átvettük, s iskoláink tanrendszereibe beigtattuk a testgyakorlatokat. A Jákob nemzetietlen tállencségeért odaadtuk a nemzeti torna elsőszültségi jogát.

Nagy örömről szolgál, hogy közoktatási miniszterünk igyekszik az elkövetett régi tornát régi jogába újra visszaállítani. Nagy fontosságu ez a tény az ifjuságra, a nemzet életére, munkakéjére s a leendő katonaság harcai védelemképességére egyaránt.

Hiszen Anglia kitűnő katonái az iskolák játszótérein nővekednek. Köztudomásu, hogy a krimi hadjárat alkalmával az angol középiskolák növendékei a játszótérről egyenesen a harczterre mentek, s ott mint kitűnő tisztok működtek. Az angolok, mikor iskolába viszi a fiát, elsőbbsen a játszótérre és a földött labdacarnokot veszi szemügyre. Itt eszembe jut Solon, ki midőn a scythia Anacharsinak be akarta mutatni a maga alkotta intézményeket, vendégét a liczeum gimnáziumába vezette. Az athéni fölsérlő (18—20 éves) besorozott ifjuság (epheboi) katonai önkéntes éveit ott töltötte és politikai pályájába ott vezettetett be.

Tehette volna Solon mint bölcselő, hogy vendégét azokba a csarnokokba vigye, a hol Aristoteles előhírnökei (a bölcselők) társalogtak; mint költő vezethette volna a könyvtárba, hol az ő distichonai helyet foglaltak Homér költeményei mellett; azt sem próbálta meg, hogy scythia látogatója szemét és fülét elbájolja a kar táncza és éneke bemutatásával; hanem mindezeknél jobbnak vélte, ha bamaulatra ejti azoknak a testi gyakorlatoknak a bemutatásával, melyeket az ő törvényei szab-

tak az athéni köztársaság ifjuságára. A polgárság 18—20 éves fiaira a testi gyakorlatok egész sora ingyenes és kötelező volt.

Különösen kedvelték az ifjak az ugrást és futást. A legenda szerint Phyallos 50—53 görög lábát (több mint tizenöt métert) ugrott, és a nyolcz fontos korongot (discus) 95 lábnyira dobta. E részben oly utánzandó mintája Phyallos az atletikának, mint Homér a költőnek.

Az ifjak másik kedvelt gyakorlata a futás volt. A futás a nemzeti hadi taktika egy része volt, mert az athéniak rohammal támadtak. Tehát Solon stadionjában tanulták Militiades katonái a marathoni gyors és diadalmas rohamot; az ő soraikból került ki az a hősiés futó, ki a jó hírt oly gyorsan vitte meg Athénbe, mintha szárnyai lettek volna. Meg is halt a hír vitele után; de örömeiben és nem a fáradtságtól.

Görögország nagy emberei gyakran kiűntek az atletikában. Bölcselők az argumentumokat akárhánszor erős öklözéssel tudták megtoldani. Pythagoras a törvívás koszosura volt; Solon öreg kora dacára is úgy győzte a legnagyobb hűségben a járást, hogy Anacharsist bámulataba ejtette. Költők közt Euripides tűnt ki az eleusisi atletikai versenyeken, ki egyszersmind Minerva és Apollo koszosura volt. Ma angolország nagy férfainál is tapasztalunk olyasmit.

Gladstone szeretett fát vágni; Byron hatalmas gyalogló volt; Tyndall szereti a havasokat mászni; az angol miniszterek labdázni, mint a hogy valaha Cato, Mecaenas és Augustus

labdázni a Campus Martiuson. Ismeretes Wellingtonnak az anyilatkozata, melyet Eton játszótérein tett: „itt nyertük meg Waterloo.” Ehez hasonló Virgilnek a Campus Martiusi tornagyakorlatairól adott az a jellemzése: Sic fortis Etruria erevit (így izmosodott meg Etruria, vagy a római ifjuság). „Ifjaink — mondotta volt Solon — midőn szabad idejüket ily gyakorlatokra használják, egyáltalán távol maradnak minden hivatkozástól és a kényességgel járó hitványoságtól.” Az angol hasonlóan jár el: azért kötelezi atletikai játékokra az ifjakat, hogy a test vágyait magával a testtel fegyelmezzék. Az atletikának e szerint valóságos erkölcsösítő hatása.

De meg van az atletikai játékoknak hazafias hatása is. A játék az a virágfűzér, mely az ifjuságot az iskolához köti, sőt a hazai talajhoz is. Hiszen minden társasjáték (pl. kütő vagy kifutó labda) valóságos harcz, melyben az ifju legfőbb vágya saját pártjának győzedelme, s ez okból, a verseny érzeténél fogva, igyekszik igazi erőfeszítést tenni; tanul másokért és önni és saját iskolájáért lemondani. Ez az önzetlenség forrása a közjó iránt való lelkesedésnek, előcsarnoka a parlament küzdelmeknek, iskolája a hazaszeretnek.

Anglia ifjai tehát játszótérekben tanulják a hazaszeretetet, az iskolai és nemzeti nagy családhoz való igaz vonzódást és önfeláldozás erényét, melyben nemcsak kitudnak, sőt néha tulságba is mennek.

A játékok továbbá valóságos áldásai a társadalmi életnek, mert a legkülönbözőbb állásu egyéneket egymással érintkezésbe, sőt szolidáris viszonyba hozzák. Földesur és iparos, katoná és polgár, ur és szolga a labdatéren, a cricket-téren tanulják egymást ismerni és becsülni. Gyarmataikban első dolguk játszótérreket berendezni, s a hol játszanak összegyűlnek, ott van „Old England.” Nemzeti játékaikkal az északi sarkvidéken is új és édes otthon teremtnek magoknak.

Azt mondotta volt egy költő, hogy lehetetlen a jellemből lecséket venni. Igaz, de igenis lehetséges lecséket venni a bátorságból, a kitartásból. Minden atletikai játékpartie egy-egy nagy lecke a bátorságból, az ösztinte erőfeszítésből. Nagyon is igaz az a tétel, hogy igazi haszon az erőfeszítésben van, mert eleitől fogva erőfeszítés a nevelés egyik alaptörvénye. Így gondolkodtak a régi Athénben és Spartában; így gondolkodnak ma Angliában, mert csak az erőfeszítés tölti el az ifjuságot ereje és ügyessége tudatával.

Tegyük az atletikai játékokat az ifju nemzedék akarata orvosságává, aczélozójává, s azzal beléltjük az erkölcsi erőfeszítésre való kedvet, s ismét följulnak hazánkban a Hunyadiak és Rákóczyak korabeli lovagias erények. Tanítsuk meg fainkat játszani, mert a mely nemzedék játszani nem tud, komolyan dolgozni se fog tudni. Valóban a játék hazafias cselekedet, mert a latin mondásként pro patria est dum ludere videtur. (Akkor is a hazáért élünk, midőn játszótéren működünk.)

Egyveleg.

Forrongó kelet. Belgrádi tudósítás szerint Rizov bolgár emigráns néhány nap előtt arra hirt, hogy Szófiában egy politikailag kompromittált embernél tőle származó leveleket találtak, melyek a levelek íróját nagy mértékben kompromittálják és arra mutatnak, hogy az illető részes volt a Belosov pénzügyminiszter ellen elkövetett merényletben, elhagyta Belgrádot, de hír szerint Krajovában már letartóztatták.

Botrány parlamentben. Az olasz képviselőházban szerdán kezdtek meg az afrikai kölcsön ügyének tárgyalását. Dopio (radikális) hosszabb beszédben különösen a katonai igazgatásnak polgári igazgatássá való átalakítása mellett érvel. A mennyiben ez nem volna lehetséges, úgy szóló nézete szerint a gyarmatokat ki kellene üríteni. — Crispi ágyban fekvő beteg s így nem vehetett részt az ülésen. — Imbriani képviselő kifejti, hogy Olaszország afrikai missziója éppen nem civilizatorius, mert Olaszország nem képes a rab-szolgakereskedést megakadályozni. Megtörtént egyszer, hogy egy bárkát, melyen 35 fiatal rab-szolganő volt, zár alá vették, de a rab-szolganőket kiosztották a tisztek között. (Élénk tiltakozások mindenfelől; hosszantartó zaj.) Rudini miniszterelnök erőlyes hangon tiltakozik Imbriani kifakadásai ellen. Ha — úgy mond — ilyen, Olaszországot sértő tények adhatnak elő, úgy ázókat be is kell bizonyítani. (Élénk tetszés.) Az elnök föl hívja Imbriant, vonja vissza a hadsereget sértő nyilatkozatát. (Általános helyeslés.) Imbriani ki-

jelenti, hogy nem tényeket adott elő, hanem csak hírekről tett említést. (Ujabb tiltakozások. Számosan nagy tetszés közt kiáltják szót felé, vonja vissza szavait.)

A hírhedt „rendelkezési alap.” A német képviselőház szerdán folytatta a költségvetésnek második olvasásában való tárgyalását és a kereskedelmi tárca költségvetését tárgyalta. Az iparoktatásra előirányzott kiadásoknál Caprivi birodalmi kancellár kijelenti, hogy a hannoverai ipariszola állami szubvenzióban részesült a Welf-alapból. Több mint egy év előtt tanácskozási tárgyává tette az államminisztérium a Welf-alap kérdését, s egyértelműleg azon a nézetet volt, hogy a Welf-alap más czelokra fordítottassék, mert ez úgy az országnak mint a minisztériumnak érdekében áll. Hogy a Welf-alapot a legutóbbi 20 év alatt hogyan kezelték, azt nem lehetett megállapítani, mivel a számadásokat és nyugtákat minden évben elégették. Az alapnak egy részét a pénzügyminiszter, a másik részét a belügyminiszter, s legnagyobb részét a miniszterelnök hatáskörébe utalták. Azt hitték, hogy az alappal ártalmatlanokká fogják tenni György királynak kerülő uton folytatott üzelmét.

Határsértő tábornok. A párisi lapok egy német részről történt határsértésről adnak hírt, és a tényállást következőképen írják le: Egy német tábornok, — a ki kedden a Metzben elhelyezett csapatok fölött tartott szemléti inspekcziója után végighaladt a határt keresztül vágó uton. — A tábornok kíséretében négy tiszt és egy vörtes-katoná volt. Délelőtti 11 óra tájban ezeket a német katonákat francia területen látták. Lovasukat az anektált tartományban hagyták és Villonville-on tul levő domb tetejére mentek, csak rövid ideig tartózkodtak ott és aztán ismét visszamentek német területre. Hogy a tábornok ki volt, azt nem tudják.

Hunyadi gróf és Natália.

Belgrádból legújában azt jelentik, hogy gr. Hunyadi László, miután misszióját teljesen befejezte, a konakban fogadott. A szerb király nagybátyja rendkívül meg van elégedve utazásának eredményével, s melegen szól arról a rokoni szeretetről, mellyel irányában viseltetnek.

A mint a gróf mondá „öreg nagybácsinak” tekintik a szerb királyi udvarban, a kit teljes bizalommal kértek fel a családi ügyek elintézésére. A gróf az egész délelőtti órával töltötte. Sándor király egészen kifejtett, szemérvet viselő fiatal ember, igazi rajongással csíng Milán királyon.

Sándor király beszélt Hunyadynak, hogy midőn Krasznahorkán apjával, Milánnal vendége volt néhai Andrássy Manónak, apja szavait soha sem felejté el, ki azt mondta szóról-szóra: „Jegyezd meg fiám, sohol a világon nem fogadnak oly szívesen minket, — mint Magyarországon. Ezt nem szabad felejtened.”

Hunyady délbén egy órákor villásreggelizett Natáliánál, kivel kedden is, szerdán is két óra hosszat értekezett négysem közt. A királyné pazar fénnel berendezett földszintes palotában lakik a Milán utczában. Hunyadynak feltűnt a keleti ízléssel vegyes párisi elegancia.

A királyné szépsége tökéletes, csak meg-hízott kissé. Hunyady elbeszélte a királynénak, mily jól töltötte estjét Sándor királlyal a színházban. Natália csodálkozott, hogy fia színházba megy, mikor ezt egyházuk törvénye tiltja. (A gör. kel. nagyhét van most. Szerk.) Ez még meg nem történt eset — Uj rendszer — mondá gunyosan — ez bizonyosan a regenség műve. Hunyady vizsgálatá, hogy ez még nem sérelme a vallásnak.

Natália megjegygyé, hogy Oroszországban hat hétig ünnepelnek szigoruan. Hunyady tapintatosan kérdezte, mikor szándékozik utazást tenni legközelebb. Natália felelte, hogy már rég tett volna utazást, de attól tart, hogy vissza nem eresztik. Csodálkozik felette, hogy annyi sulyt fektetnek elutazására. Nem bánt senkit, hagyják őt is békében. Milán király ellen a királyné szenvedélyesen kelt. Hunyady figyelmeztette, hogy a király főképen azért hagyta el Szibériát hogy Natáliának dolgát megkönnyítse. Hunyady kérte Natáliát, tartassa épségben az Obrenovics dynastia tekintélyét, melynek tagja ő is ne kövessen el semmit, mi erőszakos eljárásra adna okot.

Natália megköszönte Hunyady szíves közreműködését, megígérte, hogy néhány nap mulva elhatározza magát az ittnaradásra vagy továbbutazásra. Ezzel a fél ígérettel bucsúzott meghatva a gróftól.

Hunyady szerdán reggel misét hallgatott a székesegyházban, meglátogatta a meggyilkolt sógorának, Mihály fejedelem sírját s tetemes pénzösszeget ajándékozott.

Gyája belügyminiszter az „E-s” tudósítóját kihallgatáson fogadván, kijelentette előtte, hogy végülük esetén feltétlenül keresztülviszi a szkupstina határozatát. A külügyminiszter a beszélgetés további folyamán tanácsa, hogy Natália nem akarta fogadni, mert meg sem kísérelte.

A kormány el van határozva Natáliát végzettség esetén, bár fájdalommal teszi ezt, erőszakkal eltávolítani az országból. Nem Natália személyében lát a kormány veszedelmét, de az ő pártjában a rossz tanácsadókban. Szűnjék meg valahára, ugymond a miniszter, a Milán-párt és a Natália-párt, melyek folytonosan egymás ellen személyes gyűlölettel harcolnak, zavart, kellemetlenséget keltőnek a szerb kormánynak, melynek most főképen szükség van a belügyek és pénzügyek rendezésére.

Natália királyné a távozásra már néhány nap múlva Párisba személyesen fogja felkérni, ha a királyné önként nem megy. Tiltakozott a miniszter az ellen, hogy a jelenlegi kormány dynasztiaellenes érzelmű, hisz a kormány minden reménye Sándor király személyében összpontosul.

A mostani szerb kormány határozottan magyarbarátot vallja magát. Mindkét állam egymásra szorult a közös érdekeknek fogva. Most a főbaj Bulgária, hol nem biznak Szerbiában, a határnál tehát kénytelen Szerbia is erősíteni. Szatmbulov maradását a miniszter kívánatosnak tartja Szerbiára nézve.

Lajstromos szavazás.

Az olasz képviselőház elfogadta a kormány a lajstromos szavazás megszűntetéséről szóló törvényjavaslatát. E szavazási eljárást 1881-ben az akkori szabadelvű párt indítványozta. Gambetta példája lebegett az olasz kormány szemében, és az olasz képviselőház többsége ezt az intézményt az 1875-diki évi alkotmány betűszavának tekintette. Ezzel egyidejűleg 650,000-ról 2,600,000-ra emelték fel a politikai választásokra jogosultak számát.

A szavazás nem igen volt hajlandó elfogadni az új szavazási módot, de a kormány 32 új szenátort nevezett ki, s a törvényt megalkottatták. Nem ugyan egészen akként, mint a kormány tervezte, mert a képviselőház bizottsága a kisebbség kellő érvényesültségéről is gondoskodott, de az 1882-iki törvény, mely az új választást szabályozza, mégis a lajstromos szavazás elvén alapszik.

A képviselőházban ugyanis aggodalmak merültek fel az iránt, hogy a tiszta lajstromos szavazás a kormány hatalmát végtelenül növelné s biztosítaná annak számára számos kollegiumra, főleg kezdetben, midőn a választók még nem igen ismerkedtek meg ezzel az új választási móddal, a döntő befolyást. Ennek ellensúlyozása céljából a törvénybe azt a rendelkezést vették fel, hogy ama 33, vagy legfeljebb 38 választási kollegiumban, melyek öt képviselőt vannak jogosítva a parlamentbe küldeni, minden választó csak négy jelölt nevet írhatja szavazó jegyére, a mi által a kisebbség néhány jelöltje sokkal könnyebben jut be a parlamentbe, mint a másik eljárás mellett, mely esetleg teljesen nullifikálhatja a minoritást.

A reformnak gyakorlati hatása azonban ezen módosítás dacára is arról győzte meg az olasz politikusokat, hogy ez a választási rendszer politikatlan s jóval Crispi bukása előtt megindult annak megszűntetése céljából a mozgalom. De a Crispi-kormány nemcsak mereven ragaszkodott a lajstromos szavazás rendszeréhez, hanem azt a kormány érdekében még határozottabban akarta tenni, örösi választó-kollegiumok alakításával, melyekben még több képviselőt választott volna s így egy szavazó lapon még több jelölt szerepelt volna. Alig hogy Crispi megbukott, az addig fennálló választási rendszer sorsa meg volt pecsételve. Ugy a választók, mint a parlament körében általános volt az óhaj, hogy ismét a régi rendszer hozassék be s minden választó egyetlen jelöltre adhassa szavazatát. Egyetlen egy formai kifogást hoztak fel a

képviselőházban, midőn a lajstromos szavazás eltörléséről szóló törvényjavaslat tárgyalatott. Azt mondták, hogy oly parlament, mely a lajstromos szavazás alapján alakult meg, nem dekretálhat más szavazási módot a nélkül, hogy ipso facto ne mondja ki ez által saját feloszlását.

Ez az elv oda vezetne, mint Nicotera a képviselőházban kiemelte, hogy minden parlament csak mandátumának legutolsó szakában alakíthatja meg a választási reformot, de ekkor meg annak ellenzői azzal állhatnának elő, hogy akkor a népképviselőt utolsó napjait éli, elerőtlenedett s így nincs jogosítva ily mélyre ható reform megalkotására.

Az eredmény tehát az volna, — hogy soha sem lehetne a választási törvényt módosítani. A képviselőház többsége meghalt ezen érvek előtt és 182 szavazattal 75 ellen megszüntette az eddigi törvény hatályát, úgy, hogy a jövő választásoknál az olaszok ismét az egyes szavazatot fogják gyakorolhatni. Létre fog tehát jönni ismét a közvetlen kapcsolat a választók és képviselők között, befolyást gyakorolhatnak ismét a jogosult helyi érdekek, pedig mindezt megemlékeztet a lajstromos szavazás, mely nem engedi a választókérletek akaratát érvényre jutni, nagy meglepetésekkel jár és a legkönynyebb módja annak, hogy erősen szervezett hatalmi csoportok döntő befolyást gyakoroljanak a választókra s a választásoknak összességére.

Az Emke uti kalauza.

A nemzeti önfentartás classicus földje a multban, Magyarország fellegvára és őrlőhelye a jelenben, az erdélyi rész, bizrást mondhatni, jórészt még mindig felfedezetlen föld, nemcsak a külföld, de magunk előtt is. Épen erre törekszik az Emke, mióta megalkult, hogy a köztudalomban a nemzeti egység és az egységes magyar államiség kebelére vezesse polgáraival a haza részt, melynek sorsával és jellegével áll, vagy esik az egész nemzet és az ország. Alkotásainkkal, hét év óta árasztott felhívásainkkal a nemzethez, kérésainkkal a kormányhoz a főlégség királyig, a hazafias sajtó terjesztette agitációkkal és széles fókiallatu társadalmi szervezettel és cél lebegett és lebeg előtünk szüntelenül. E célunk előmozdítására, hogy a hazafias sajtó látogatását s ennek alapján is általános társadalmi keveredéstünk és nemzeti egybeolvadásunkat elősegítsük: alakítottuk meg az Erdélyi Kárpátgyűlést s határoztuk el az erdélyi rész leírását és pedig a legilletékesebb forrással, egyenként az illető vidékek főválasztmányaival, erre hivatott író férfival. A természet szépségeinek élvezetét, a turistásgot is eszközül és hordozól kívántuk felhasználni a könyv kiadásával a célra.

A turistásg terjedése napjainkban a műveltség fokával mértékelt tart. A műveltség élén haladó nemzeteknél nem csupán előkelő államférfiak s a szellemi munkának kifáradt emberei keresik a magasabb hegyvilág ozonduz légkörében felfrissülést: hanem a hegyi kirándulókat a társadalom minden rétegénél mellőzhetetlen szórakozási alkalmaknak tekintik, sőt már az iskolai nevelés is hatalmas képző és testedző eszközzel alkalmazza azokat. És nálunk mindezek előnyökhez a szülőföld ismeretével növekedő hazaszeretet lángjának annyira szükséges fokozása is kötelességünk tette, hogy történelmi emlékekben, természeti szépségekben majdnem páratlanul álló hegyvidékek iránt a vonzódást egy rövid, mindenben a legszükségesebbre szorított, a történelmi vagy természetrajzi és ethnographiai részletekhez meredélyt övatosan kikerülő, inkább eszmélkedésre figyelmeztető bűdítő uti-rájzsal is növeljük és terjesztjük. S sokszor és sok

oldaltól régóta hangoztatott közóhajnak vélünk eleget tenni, midőn egy a művelt körök igényeinek alkalmazott uti-kalauzzal jellemző főbb vonásaiban épen az Emke kívánja feltárni azt a szép földet, melynek nagy politikai missióit teljesítő magyarságáért Szent-István korának legfőbb részéből is oly meghatározó meleg érdeklődés mutatkozik.

A ki a délkeleti felföldet ritka szabadsággal körülvevő külső hegyeket fellegekben elvesző ormainak rideg világához, vagy a medence belső tájain szétugrázó, jól megvilágított olykor borárgató, majd lombos erdők árnyát kínálót s enyhülésünket régi dicsőségünk hirtető emlékeivel eltöltő, a fogarasi, nagy-zsébni, hátszeg-vidéki havasokra, az Űnkő, Cibiles, Vlegváza, az Erzséghység változatos és a hegyvilág minden szépségével bővelkedő csoportjainak valamelyikére nyíló kilátással fűszerező — dombvidék felé vonzódik: az készséges útmutatóra számíthat a kis munkában, melyet „Emke uti kalauz Magyarország erdélyi részének”, a dévai főreáliskola igazgatójának, az ismert nevű írónak és különösen országgyűlési törvénybíró és földrajzi kiváló monographusának szerkesztésében piros vászonba kötött és egy tájékoztató térképpel ellátott példányonként 80 krajczárért bocsátunk az erdélyi rész iránt érdeklődők rendelkezésére. A bevezető fejezetek az Emke alkotásainak, az erdélyi részek rövidre fogott, de az ethnographiai alakulás mozzanatait is érintő ismertetése után a használható főbb vasuti vonalok irányát, tájképi átnézetét nyújtják a hegyvidék helyrajzi s a turistát legközelebb érdekelhető magaslati viszonyok rövid vázlatával együtt. Külön fejezetben foglaljuk össze az utazásnál szükséges felszerelést, a ruházati, étkezési időrendi tudnivalókat mindazzal, a mit egy ismeretszerzésre törekvő, gondos, körültekintő, idővel, egészségével, időpénzével gazdálkodni szerető utazó le a használható bérkocsig és a mellőzhetetlen gyógyszerkészlet megkéréséig.

A következő fejezetek törvényhatóságok, a kövek a létező vasuti vonalak, majd a mellékutak és hegyi kirándulások látnivalóit, történelmi, természeti nevezetességeit, kiterjeszkedve itt-ott a népeleti alakulásra s főleg több helyt a magyarságnak sokak által kétségbe vont ősiségére. A Budapestről érkező vendégeket Kolozsvár felé vezetve, egyfelől a Szamos mellékén az Űnkő, Cibiles vidékeig, másfelől a Marosvidéken a Retezatig, a határszéli havasokig, majd felfelé Borszék áldott gyűgyfürrásáig kalauzoljuk. A két kitérő vonalon haladó vasutalt Nagy-Szeben, Fogaras elragadó tájképeit öleljük fel s Brassónak fordulva, miután Romániába is áttekintünk a Bucecses, Királykő, Csukás felséges panorámáját bemutattuk, Háromszék kies táját, fűrdő-telepeit járjuk végig, s Csikmegye hegyeiről mutatjuk rendre a jóvalvaló derek nép tűzhelyét, hogy fenn a N-Szamos forrás vidékén búcsút vegyünk az erdélyi tájak szépségein üdülni és lelkesedni tudó szíves olvasóktól.

Biztat a reménység, hogy az a nemes hév és lelkesedés, mely a munka létrejöttét aránylag oly rövid idő alatt a vidéki választmányok egyes ügybuzgó tagjainak előzetekénél s a szerkesztő odaadó lelkes buzgalomából lehetővé tette, a könyveske gyors elterjedésében s az előfizetők tömeges jelentkezésében is igazolni fogja áldozatunk jogosultságát és időszertességét. Az előfizetési ár oly csekélyre van szabva, hogy az Emke már ez okból is meleg pártfogással kecsegteti magát s reméli bátorodik: hogy Magyarország hazafias körében támogatással fog törekvésünk találkozni, az olvasó-egyletekben és iskolákban is buzgó és lelkes terjesztők akadnak az irányánál, tárgyánál és becsénél fogva házagpótlóul igékező munkának. És legyen szabad remélnünk: hogy törekvés

sünk másik és tulajdonképeni célja sem marad elerőtlenül, s hogy az a melegség, melyet mi ez uttörő munkában az erdélyi részeket bemutatni igyekeztünk, a munka minden fogyatkozásai dacára is megtermi a ringóhajtott turista áramlatot, s hogy azt a földet, melyet százszáz hontak meg áldozataikat: legalább némi részben közvetlenül megismerni siet majdan e kalauz minden olvasója.

A mi a kolozsvári „Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság” czégnél május 25-re fog piros vászonban díszesen bekötve megjelenni. Egy-egy példányának postai bérmentes szétküldésével előfizetési ára 80 kr. Gyűjtők 7 példány után tiszteletpéldányt kapnak.

Az előfizetési pénzeket f. év május 20-ig kérjük a „Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság” mint kiadó címére Kolozsvárra beküldeni, honnan a megrendelt példányok szétküldetnek.

Kolozsvár, 1891. ápril. 15.

Az Emke igazgató-választmányának nevében.

Gr. BETHLEN GÁBOR.

elnök.

SÁNDOR JÓZSEF.

titkár.

Balesetek krónikája Brassó-megyében.

Az utolsó napokban rossz csilagok jártak Brassó várm. felett. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a napokban tartott törvényhatósági közgyűlés az államosítási törvényjavaslatban rejlt vészt nem akart a elősmerni és Alsó-fehérmegyének e tárgyban hozott derek határozatát visszautasított. E felett e helyen nem vitatkozunk. Chasum a son hógout! Azonban előfordult a közelmúlt napokban annyi mindeféle különös eset, hogy belőle akár egy fővárosi lap is hasábjait egy napra elláthatná.

Hosszafalu község határán lévő vadregényes havasokról a napokban egy hűngörget lezuhanván, négy szegény csángó munkást, a kik arra felé dolgoztak, eltemette. Dacára hogy a járás derek főszolgabírája Henter Gábor azonnal a legerélyesebb intézkedéseket megtette a szerencsétlen emberek megmentésére, még sem sikerült, azokat az életnek visszaadni. E helyszínre kirendelt 150 munkás, csak a harmadik napon akadt az eltemetettékre. Ugyanakkor ezen község határán egy rablógyilkossági eset is fordult elő.

Prázsmárt pedig Neustádté Károly szeszgyárosnál szolgálatban álló Bálint Anna nevé 23 éves cseléd, azon gyanu alatt, hogy gazdájától 170 forint ellopott, a községi börtönben letartóztatott, magát a börtönben felakasztotta. A letartóztatást teljesítő éji őr és községi börtön őr ellen a főszbiró által a vizsgálat megindított. Alig, hogy a Bálint Anna öngyilkosságát felfedezték, ugyancsak Prázsmárt egy Lexen Márton nevű öreg szász embert a fia istállójában a lovak mögött felakasztva találtak.

A külső körülmények és más fontos indokoknál fogva az eljáró közigazgatási hatóság azon meggyőződésre jutott, hogy itten nem egy öngyilkossági eset, hanem annál borzasztóbb, egy apa gyilkossági forog fenn.

Alapos gyanu lévén, hogy a fiatal Lexen a saját apját, ki nála lakott és kivel ő folytonosan civakodott, agyonütötte és aztán felakasztotta.

A gyanúsított egyén a kiszállt bünyítő bírósági bizottság által azonnal letartóztatott. A vizsgálat azonban eddig eredményre még nem vezetett.

Néhány nap múlva ugyancsak Prázsmán egy Rechiczán Helena nevű 16 éves oláh leány, midőn a nagy esőzések által magasra nőtt Pátrány-patak felett lévő pallónát akart menni, elcsuszott és a hullámokban lelte a

halálát. Apácán pedig egy Szentpáli Bálint nevé 37 éves asszony, valószínűleg örlési roham következtében az Olt folyóba ugrott és abba bele is halt. A hulláját másnap kifogták a vízből.

Ennyi szerencsétlenség ily rövid idő alatt — a Reményi féle maga áru koncertet nem is említve — talán mégis sok.

Kolozsvár mostoha zenészeti viszonyai.

Sajátságos tünemény az, hogy míg Kolozsvárt közművelődésünk legfőbb ágában haladás, élet észlelhető, addig zenészeti viszonyaink már rég ideje pangást, rohamos hanyatlást mutatnak.

Ha visszapiantunk a forradalom előtti időkre, azon meglepő tapasztalatot tesszük, hogy a zene társas művelése kiváló magas fokon állott. Ugy, hogy Kolozsvár életében a 30—40 éves időszak a zene aranykorának nevezhető.

A Zene-conservatorium zenekara kitűnő vezetés alatt állván, oly lendületet vett, hogy abban Kolozsvár társadalmának legkiválóbb tagjai is siettek részt venni, s ott kitűnő erő fejlődött ki, s maradván hosszú időn keresztül együtt, lehetővé vált, hogy a nemzeti színész operái a legjobb zenekar mellett adhattak elő és pedig díjmentesen, mert azon zenekar urakból állott, kik örendettek ha zenei passiójukat ily alkalmakkor kielégíthették.

Tehát a zene-conservatorium volt akkor is azon központ, mely a zenei életet képviselte, fenntartotta, terjesztette; s alkalmul szolgálva a zenekedvelők minél nagyobb mérvbeni tömörülésére, ezáltal a társas élet fejlődése is hathatós impulzust nyert.

Az abszolútizmussal a zene-conservatorium is némaságba slyedt, s csak annyiban adott magáról életjelet, hogy a hegedűtanítást folytatta.

A hatvanas években egy kiváló zenei képzettségű zongora és ének tanár, névszerint Berecz Ede Kolozsvárra kerülén, s a zene-conservatorium igazgatójává választván, a zene-conservatorium új életre kezdett öbrenni, a mennyiben Berecz E. lankadatlan buzgalommal a létező állatán zenészeti erőket összehozta, s oly aláló társasággá képezte, hogy minden nagyobb ünnepen rendezés miséket, s azonkívül éven át több nyilvános érdekesebb érdekesebb zenekari előadásokat lehetett tartani.

Ugyanily eredményre folyt a zenészeti élet Berecz E. utóda Pichler Bodog zene-conservatorium igazgató alatt ki hasonlólag magasabb rüpt zenei ideáktól áthatva és lelkesítve, különösen a nagyobb szabású zenekari művek előadása és megkedveltetése körül fejtett kiváló buzgalmat ki.

Valóban mintegy álomkép tűnik fel a nevezettek alatt volt zenészeti élet a mostanihoz képest, mikor a zenés misék, oratorionok s más nagyobb szabású zenészeti előadások napirenden voltak.

Szóval akkor volt zenei élet.

Pichler B. elhalálozásával a zene-conservatorium új korszakba lépett és pedig az anyagi oldalt tekintve jóval fényesebbé, mert a városból évi 1000 frt segélyt nyert, a mit ma is élvez. Uj zeneigazgatót hapott Farkas Ödön személyében.

Sajnosan kell azonban megvallanunk, hogy az új korszak, dacára előnyös anyagi helyzetének, a mily biztatólag kezdődött, mert ugyszólván már egy kép s lelkesülő tábor kellett csak tovább vezetni — nem sokára stagnatiba jutott.

S már meglehető ideje a zenekari zene, mint a zene-conservatorium fő művelési ága

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA“.

1891. Május 1.

Az a leány.

Angolból fordította: Árnica

XXIII.

(Folytatás.)

(61)

— Még ma nem láttam! — mondá pirulva. Tegnap este midőn haza jöttem ő már az ágyban volt; és ma reggel nagyon korán ment el hazulról és tizenegy óra felé — midőn Sir Ffolliott Bryán ide jött — még nem jött haza. — Csengetek, és megkérdezem, hogy haza jött-e már.

— Ne tegye azt szót közbe Putticombe köhintve. Ő nem jött vissza, és egy hamar ne is várja. Sir Bryán Harvest kisasszony ma reggel a Sharring hotelbe ment.

A Sharring hotelbe? — Honnét kapta meg az adresszét? — Kérdé Bryán csodálkozva.

— Tölem. Holt kisasszony tud e valamit a Ffolliott Richárd körülményeiről? Kérdi az ügyvéd.

Holt kisasszony a Dik testvérére pillant és ismét elpirul! — és Bryán azt mondja neki —

Az ügyvéd érzi, hogy ezzel a mentéssel tartozott, amár, ha a Sir Bryán jónelvéseiről nem volna olyan bizonyos, az gondolhatná, hogy az ifjú bizalmas modoru magyarázata egy egész idegenhez — egy harmadik személy mentességét teljesen feleslegessé teszi.

— Oh, rendben van minden! — mondja Sir Bryán. Holt kisasszony ismeri Dikket. Kérem Putticombe — folytassa — Glory kisasszony a Sharring Hotelbe ment.

— Tegnap este, úgy is inkább — tegnap délután levelet írt Ffolliott urnak; Harvest kisasszony azt mondta nekem, hogy abban a levélben arra kérte, hogy az nap este látogassa meg őtet itt házában.

Oh mondja Dorka, most már értem! Érti madam? Kérdi az ügyvéd csodálkozva. A levelet továbbítás végett hozzáam küldte. Ma reggel nyolcz órakor, épen midőn reggeliztem, a szállásomra jött s beszélni akart velem, — azt kérdezte tőlem hogy elküldtem e a levelet és én azt mondtam hogy igen.

— Jól van — mondá „de ő nem jött el, és én felhagytam vele.“ „Ne olyan gyorsan“ — mondám. „Az a kérdés hogy megkapta e azt a levelet? Nem a postán küldtem mert meg voltam róla győződve, hogy az a kérdésben levő lap nagyon indiszkrét természetű és ő szokta meghatározni, hogy a hálojában levő ifjú minő leveleket kapjon a kezéhez. Tehát lehetővé tegyem, hogy szegény fiu ezt megkapja én magam vittem el a levelet, jasszal a szándékkal — hogy személyesen adom a kezébe.

De őtet nem találtam a Hotelben tehát egy aranyat adtam a pénzárért egy egész aranyat, hogy a levelet adják át Ffolliott urnak.

En azt gondolom, hogy Sharring kisasszony, megvesztette a pénzért s még adott egy pár extra aranyat azért hogy a le-

velet az ő kezébe adja. Talán el is olvasta. De az valószínű, hogy Rikhard ur nem olvasta.

Látták volna milyen arcot csinált ekkor Harvest kisasszonyt értem, „Mi a czime?“ kérdé. En megmondtam neki és úgy eltűnt mintha puskából lötték volna ki. „Nem sok idő múlva rohanva jött fel a lépcsőn és épen szembe talált, olyan fehér volt mind a fal. Párisba mennék mindnyájan a délelőtti vonattal! kiáltá.

— Mit! mondá Sir Bryán, Dik Párisba ment azokkal az emberekkel?

— Igen Sir Bryán azokkal. De kérem küldje el nekem azokat a madarakat, mert Harvest kisasszony is Párisba ment!

— Glory! Semmi sem volt vele! kiáltja Dorka, és egyedül ment?

Természetesen. Keményen nézett rám és azt mondta „Szeretném tudni hogy mikor indul a vonat, és tud nekem pénzt kölcsönözni?“

Itt a menetrend — mondám és ebben a szekérnyben van elég pénz! A vonat tizenöt perc múlva indul. Egy jó bérkocsival nem késik le róla! És itt van az arany és ezüst pénz a mennyi kell. És jó lesz ha ezt a özöndulát is magával viszi.

Ő azt mondta — „küldje el valamelyik emberét egy kocsiért — ne ne küldje, hamarabb megyek én magam. — És elrohant. Alig egy perc múlva meggondoltam magamat és utánna szaladtam.

Midőn Charing Crosshoz érkeztem a vonat épen akkor indult el, és ő a vonaton volt. Sir Bryán és Holt Mária néma csodálkozással néztek egymásra.

— Igen — folytatta az ügyvéd — podgyász jegy, uti táská, elemozsia, kölni víz, és a Punch utolsó száma nélkül indult el! — Ezt nevezem én azután érelynek! — Bocsá-

nat Holt kisasszony én ritkán szoktam ilyen lelkesedéssel jönni!

Egy hordár állott a közelében. „Sir“ — mondá a hozzá intézett kérdéseimre — „nagyon korán nyissa fel reggel a szemeit ha azt a fiatal kisasszonyt aludva akarja találni! Az első kocsiba ugrott fel melyet magához legközelebb talált. A „Kalauz“ — kiáltá — nincs jegy de van pénzem, s akkor igazíthatjuk el a dolgot a mikor magának tetszik.“

— Bryán mondja Dorka, olyan nevezéssel mi zokogásnak is beillik — meglássa hogy Glory vissza hozza Dikket. En ösmerem őtet!

— Bár vissza hozná! és őszintén remélem, hogy ez neki sikerülni fog. Glory más embert csinálna Dikből; csak az a csudán, hogy mi Ffolliottak mivel érdemeltünk meg két ilyen leányt — amár Gloryt nem hasonlítom hozzád — drágám, olyan leány mint te nincs több a világon!

Ez már még Putticombe urnak is sok volt, hogy felindulás nélkül hallgassa. — Nyitott száját bámul a szeretőkre „Bryán!“ és „Drágám!“ — Ez az a vagyonából kiforgatott Sir Ffolliott Bryán, a ki Holt Marivala bitorlóval beszél?

— Miféle dolog ez? — kérdi szeliden. Nem hivatalosan kérdezem — én nem vagyok kíváncsi — de — de önök ketten találkoztak már ezelőtt.

Bryán és Dorka egymásra néztek, arczuk bíbor színt vált zavarodásukban, s aztán mindnyájan nevetnek.

Putticombe azt mondja: — Egy kicsit bajos volt elnyelni — igazán bajos!

Erre ismét jóízűen nevetnek. — Végre azonban megmagyarázzák a dolgot, s Putticombe el van ragadtatva.

— Oh, tehát ezért ment Romába a ré-

giségeket tanulmányozni? — Mert ezt hallottam Holt kisasszonyról. — Annyit mondhatsz, hogy titka jól meg volt őrizve. Édes kisasszony, ugy-e elfogadja szerencse kíváncsiságomat? — Nagyon örülök ennek az újságnak.

— Putticombe, én vagyok az a kit a szerencse kíváncsi illet — én nyertem mindent — jegyzi meg Sir Bryán.

— Ah, de én nem vagyok a Holt kisasszony törvényes tanácsadója! Azt arra fogom bízni; de addig is tudom én jól, hogy ez ügyről mit gondolok.

— De Putticombe ur, erről a dologról még most semmit sem kell szólni — mondja Dorka; és most beszéljünk Dikről s az én kedves kis Glorymról.

— Nagyon világosnak tetszik előttem — mondja Sir Bryán, — hogy még az éjjel Párisba kell mennem.

— Sir Bryán, nagyon világos előttem, hogy sokkal jobb ha ott marad a hol van. Engedje, hogy igazítsa el ő a dolgot egyedül! — jegyzi meg Putticombe ur.

— És Glory bizonyosan fog sürgönyözni. Nem akarja azt bevárni? Kérdi Dorka.

— Jó, majd meg látjuk! mondja az ifjú. De lásd, nem tudok kibékülni azzal a gondolattal, hogy az a szegény gyermek egyedül barangol Párisnak az utcáin, s hogy esetleg azokkal az emberekkel érinkezze.

— Hm! — mormogja Putticombe, olyan sokat jelentőleg, hogy Sir Bryán azt kérdezi: — Nos?

— Csak annyit mondom, hogy én azt gondolom, hogy Dik urfira minden hibája mellett jó hatással lesz az, és hogy neki tetzen fog ez az eszme, Ha ő látja, hogy Harvest kisasszonynak nincsen senkje a ki védelmezzé, annál több hajlandóságot érez reá hogy saját védelmébe vegye.

(Folyt. köv.)

lettint a napi rendről zenés miséknek, oratorionoknak vége.

Ugyan próbálják időnként, golvani-
zálják a zenekari zene végvonaglásban levő
testét életre kelteni, de az úgy látszik a hi-
vatotlított vezér hiányában semmi kép sem si-
kerül.

És miután a viszonyok a tapasztalatok
szerint csak is rosszabbaknak, a várakozás
pedig javulással nem bízt, az intéző körök
erkölcsi kötelessége, a conservatorium ügyét,
mely Kolozsvár városi musicalis közönségének
ügye is, kiváló gondjába venni, s a zene
ügyek vezetésének személyes részében oly
gyökeres változást még pedig sürgetően ke-
resztül vinni, mely a mai zenészi viszonyok
Kolozsvárhoz nem illő stagnációját végre
valahára megszüntesse, s a Berecz és Pichler
időbeli virágzó állapotnak újra tért nyisson.

A zene conservatorium legfőbb hivatása
mindig a zenekari zene ápolása volt, s jelen-
leg is az kell hogy legyen. A zeneigazgató
azért van, s az 1000 frt. városi segély is
azért szavatolt meg.

A zongora és hegedű tanítás mint mel-
lékes zenészi ág művelhető akkor, ha az
magát kifizeti; ellenben beszüntetendő, mert
a városon elég zongora és hegedű tanár van.

Mint hogy pedig a 1000 frt. évi városi
segély ezekre fordított, az teljesen czélta-
lan. A zene conservatorium elnevezés ironia,
mert helyesebben zongora és hegedű iskolá-
nak kellene azt csak is nevezni. Ezen állapot
tehát tovább nem tűrhető.

Már is általános a panaszkodás művel-
tánsaink részéről, hogy zenei passiójuk kié-
gésére egy közös, a magasabb igényeket
kielégítő, főképp az orchestrales zenét illető
állandó zenészi körpontos Kolozsvárnak már
rég nincsen. Mi is zenészi viszonyaink-
nak kimondhatlan kárát szolgál.

A jelenlegi zeneigazgató a zeneköltészet
terén aratott babérokat, de a karmesteri tér
arra külön hivatott tehetséget igényel; s e
tér pedig a kielégítő eredményt több megta-
gadta minden igyekezete dacára is.

S az eredménytelenség illetve a zene-
conservatorium jelenlegi mostoha viszonyainak
előidézésében más részt nyomós befolyással
birt azon rideg modor, mely alatta divott, s
mely illetánsaink javát onnan végkép elide-
genítette.

Szóval ütött már az utolsó óra, hogy
zenészi viszonyaink, a zene-conservatori-
um szükséges reformja által új fordulat
adassék, s a társas zené állandó művelésének
ott egy otthon teremessék, mely zeneked-
velőink kivétel nélkül magába összpontosítsa.
A jó illetánsok száma oly szerény városunk-
ban, hogy az bár egy valamire való vonós
zenekar képzésére ha elég. De hogy abból
két vagy több társaság alakulhasson, annyira
képtelenség, hogy a ki ilyet gondol, az a
zenei életet nem fejleszteti, hanem azt —
illetve a másik társaságot — tönkre teni
akarja.

A zene terén csak a democraticus ösz-
szetartás és minden erőnek ösztöne megbe-
csülésével lehet eredményt felmutatni; és egy
vidéki városban éppen, a szellemi és anyagi
erők csekélyisége miatt.

A ki a kikszerőséget, a nagyvási elkül-
lönzést keresi, az a zenészek nem igaz ba-
rája, az csak üres fitogtatási czikknek tekinti
azt, s az ily szellemek csinálják a meghason-
lást. A passionatus zenész minden alkalomnak
örül, hol közreműködhetik, s nem válogat ok
nélkül a működési helyek között.

S fő dolog ha valaki egy kissé jó dille-
tans híreben áll, ne képzelje magát mindjárt
világhírű művészeknek; ha pedig egy élvezhető
quartettet összehoznak, ne higgyék hogy az
már Becker quartett.

Kolozsvár szerény társas zenei életének
ápolására egy hely is bőven elég; s ez legyen
ezután előzetes reform mellett a régi zene-
conservatorium.

Kolozsvárt 1891. április hó.

Egy zenekedvelő

Rejtélyes fogás

vagyis

gróf-e vagy szabólegény?

Ma rejtélyes és regényes fogást eszkö-
zölt a rendőrség. Mikor e sorokat írom, még
nem tudom mi az igazság és mi a regény a
dologban, de hogy a rendőri fogház egy igen
rejtélyes egyént kapott lakóul ma reggeli fél
7 órakor, azt már láttam és rendőri kö-
rökben elterjedt hírek szerint a fogás párját
ritkítja.

Az az egyén, a kiről szó van két nevet
visel: Egyik neve gr. Lázár Dénes, a másik
Nagy Dénes. Mikor gróf Lázár Dénest haszná-
lják, olyankor rendesen nagy urat játszik,
mikor a simla Nagy Dénest veszi fel: olyan-
kor szabólegény. Máskülönb igen jámbor
kinézésű, inkább alacsony termetű ember, ki
csizmát visel és abban lengyel nadrágot, tö-
rök fezt hord a különben értelmes fején és
tömött fekete bajusza van — szakállat nem
visel rendesen, de a mint a rendőri körök vé-
lik ha a körülmények úgy kívánják, alszakkalt
visel, a mit rendesen egy rejtett zsebben
hord.

Az itt elmondottak elég gyanús körül-
mények arra, hogy a rejtélyes grófa, vagy
ha úgy tesszük szabólegényre, — a rendőrség
kivesse a halóját. Ámde több is van, a mi
még csak alapos gyanúként merült fel. Kü-

lönben már az elfogatása is meglehetősen rejtélyes és sensatios.

Ma a hajnali órákban jelentés érkezett
a rendőrségre, hogy fenn a „Holdvilág“ ut-
czába egy különös úri ember érkezett fárda-
tan és óvatossá körülfutással. Egyik ottani
lakosnál szobát bérelt, — mert ugymond nem
akar a városba még ma bemenni. Az idegen
gyanus viselkedése feltűnt a szomszédoknak,
és nyomban megtette jelentését a rendőrség-
nek. Ma reggel Fáy rendőrbiztos néhány
rendőrrel megjelent és a rejtélyes embert el-
fogta, a ki híre szerint azért nem fejtett ki
tragikussá válható védelmet, mert álmában
lepték meg.

Ezalatt szárnyalt a hír. Az elfogott rejtélyes
ember, egy híres banda élén áll, a mely már
sok ki nem derített betörést követett el. Tartózkodási helye az év nagy ré-
szében a szerb határon van és csak bebe-
csapnak Magyarországra. Ez a gróf szabóle-
gény most kémkedni jött Kolozsvárra. Azt
akarta megtudni, hogy lehetne ide pénzma-
gért egy kis sikerült kirándulást rendezni.
Ugy gondolkodott a banda, melynek jelen
tartózkodási helye még ismeretlen, hogy nem
hiába hívják ezt a várost kincses Kolozs-
várnak.

Az a hír is elterjedt, hogy a rettenetes
ember Sinka lesz, a bpesti gyilkos, ki egész
családját lemészárolta. Ez azonban nem bi-
zonyult alaposnak és a többi is kételkedő
mosollyal fogadták az ember, — ha...

És most jön a bökkenő. Ma reggel Nagy
Dénes nevére egy levél érkezett, a mely a
gyanút mindinkább megerősíti. A levél Má-
ramaroszigetén adott fel és tartalmát ez:
Baj nincs! Küldj 2000 forintot.

Móricz.

A vizsgálatot ma a délután folyamán
indította meg a főkapitány, a melynek rész-
leteit a vizsgálat érdekében titokban tartják,
hanem annyi már is kiderült, hogy nem kö-
zönséges gonosztevővel van dol-
ga a rendőrségnek. Tegnap a kabai örs-
vezető sürögnyögött, hogy a felsőszén-utca 8
szám alatt tartózkodó Fogarasi Nagy Dénest
tartóztassák le. A kabai örsvezetőt valószí-
nűleg az a levél vezette rá, a melyet Nagy
Dénes Kolozsvárról küldött Kabán lévő tol-
vaj cimboráinak.

Ezen kívül az aradi rendőrkapitányság
is ma sürögnyögött, szökött fel a rendőrsé-
get, hogy a vizsgálat eredményéről azonnali
tudósítsák, mert alapos gyanúkok merültek
fel arra nézve, hogy Nagy Dénes cim-
boraságban áll az aradi posta-
rabló gyilkosokkal.

A vizsgálat folyamán végképen kiderült
az is, hogy Nagy Dénes sem nem gróf, sem
nem szabó legény, hanem egy kiszabadult
fegyenc, a ki Kolozsvárt választotta ki
működése területéül. Azonban rajta vesztett.

A grófi címre onnan tett szert, hogy
a szén-utczában mulatozva akömvisek nagy
bámulatára grófnak czímeltette magát.

A vizsgálat még foly és valószínűleg
ki fog derülni, hogy a rejtélyes fogás csak-
ugyan oly nagy-e a milyennek a jelek mu-
tatják.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 1.

Május hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Tisztelettel kérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetésük a múlt hónappal lejárt, vagy a kik előfizetési díj-jukkal hátralékban vannak, kegyeskedjenek azokat mielőbb megújítani.

Előfizetési feltételek:

Egy évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK“

kiadóhivatala.

— **Május 1-je.** Szólt a zene minden-
felé Kolozsvárra ma reggel már virradatkor.
Az időjárás mintha egyszerűen ki lenne cse-
relve, enyhébb, vidámabb, tündöbb. A nap-
sugár is fénylőbb ma, mint mikor április ko-
mor napjait próbálta a párakkal telt levegőn
átverőde némiképen felvidítani. A sétatér már
kora reggel tele volt vidám közönséggel.
— Öreg urak, mamák, ifjú lányok, gavallérok
vidáman sétálnak a fasorokban; a sportked-
velők pedig csónakra kerekedtek és szeltek
evezőikkel a sétatéri tó vizét. Fák, cserjék
rohamosan kezdenek zöldelni. A nyír, zelnice,
cece, orgona, fűz, zöld palástot öltött, a nyár-
fák már gazdagon hullatják porodás barká-
jukat, a vadgesztenyék természetes rügyei is
bontakoznak, hogy ujjazott leveleiket ök is
mielőbb kiterjeszthessék a napsugár felé.
A mezők puha szőnyegét fehér és sárga virágok
tartják s még a fűtér is a belváros ut-
czáin levő jókori jávorfák is egytől-egyig ki-
vannak zöldülve. Szóval május 1-én az áprili
csúf idők dacára még is meg van a ta-
vasz tetszetős, vidám képe.

— **A kolozsvári kir. ítélő tábla**
most szervezkedik. A berendezési munká-
latok jobbra készen vannak s csak a hi-
táridő május 5-ét várják s a gépezet meg-
indul. A kir. tábla bírái közül már Kolozs-
várra érkezett Müller Vilmos, Popu József,
Mezei János, Szentkirályi Lajos, Csányi Pe-
renez Booskor Mihály, Szűcs Ákos, Ádám
Dénes. — Hatfaludi István elnöki titkár is
Kolozsvárt van már. A segédhivatalok sze-
mélyzete közül Végh József iroda igazgató
és egy irodatiszt foglalta el eddig elő álló-
mását. A berendezési munkálatokat Végh Jó-
zsef iroda igazgató mindenre kiterjedő figye-
lemmel intézi. A hivatalos helyiségek felira-
tokkal vannak ellátva, az ajtók számozva
vannak. Az elhelyezés tervét már a múltkor
részletesen leírtuk és az alapján a beköltöz-
ködésnél is megmaradt csak itt-ott történt a
szobák beosztásánál lényegtelen módosítás. E
hó 5-én délelőtt a főtéri templomban isteni
tiszteltet gyűlt össze a tábla személyzete, a
melynek végeztével megtartja első alakuló
gyűlését.

— **Bírák bucsulakomája.** A ko-
lozsvári kir. törvényszék, ügyészség és járás-
bíróóságok tagjai az innen távozó Péterffy
Domokos törvényszéki elnök, dr. Biró János
kir. ügyész, Horváth Kálmán és Nesztor Já-
nos volt széki bírák tiszteletére tegnap este
a Hungária szálló emeleti külön termében ki-
tűnően sikerült bucsulakomát rendeztek me-
lyen a távozókön kívül részt vettek a tör-
vényszék, és járásbíróóságok bírói és jegyzői
és az ügyészség tagjai. Ezeket kívül részt-
vettek még Haller Rezső, Kövéri Mihály, Fe-
rencsik Miklós, Dobál Antal ügyvédek és Dorgó
Albert kir. közjegyző. A második fogás után
az első felköszöntőt Szász Béla kir. széki el-
nökhelyettes mondotta Péterffy Domokos volt
elnök. Kiemelte Péterffy érdemeit mely nem
csak a szigorú kötelességérzet fenntartásában,
hanem a kollegiális jó viszonyok ápolásában
is állott. Utána Haller Rezső az ügyvédi kar
névén vett búcsút a távozó elnöktől ékes
szavakkal adva kifejezést az ügyvédi kar el-
ismerésének. Dr. Biró János Haller Rezsőre
emelt poharat. Péterffy Domokos megható
beszédben búcsuzott el a bíróságok és ügy-
védi kamara tagjaitól. Felköszöntőket mon-
dottak még Dobál Antal, dr. Csipkés Károly,
Szikszay Gyula, Sári László, Ákóczy István,
Kácsi János és többen. A lakoma étrendje
ez volt: Fogas tártalmatással. Angol filet
béliszínből körözve. Rántott csirke s-látával.
Taros csusza. Gardinetta. Czelnai asztali. La-
fite. Bakar. Fekete kávé. A kedélyes és emel-
kedett hangulat által uralt lakomának éjjel
után volt vége.

— **Feleselés.** A „Kolozsvár“ tovább
folytatja a szót. Állításainkat azonban sem-
mivel sem czáfolja meg. Hadd sirjon, mert ő
a káros ember, — mi ok nélküli vitákba nem
elegyedtünk.

— **A márczius 15-iki állandó**
bizottság vasárnap d. u. 4 órakor alólt lak-
kásán gyűlést tart, melyre az összes biz. tag
urak tisztelettel meghívotnak, azzal, hogy
külön személyekre szóló meghívók nem bo-
csáttnak ki. Tárgyak: beszámoló a márcz.
15-iki ünnepéről. Jelentés a szoborra be-
folyt adományokról. A szabadságharc ere-
lyéből létesítendő múzeumra beküldött ado-
mányokról jelentés s javaslat a múzeum be-
rendezésének előkészítése iránt. Folyó ügyek
elintézése. Kolozsvár, 1891. május 1. Deáki
Albert elnök.

— **Színház.** Jászai Mari tegnap este
újra ritka műtélyeztetéssel szerzett azon nagyszá-
mú és díszes közönségnek, mely egészen meg-
tűtötte a színházat. Széchy Mária oly kiváló
alakítása a művésznőnek, hogy vetekedik bár-
mely más nagy szerepével. Felköszöntője az
utolsó felvonásban olyan rendkívüli hatást
tett a közönségre, hogy mindegyre felhang-
zott a tetszésnyilvánítása. Mellette E. Kovács
Gyula érdemel feltűnően dicséretet művészi
alakításával. Igazán méltó partnere volt a
vendégművésznőnek — kinek a Mária-Valé-
ria-egylet választmánya részéről egy gyönyörű
koszoru nyújtott fel a zenekarból a darab
első felvonása után.

— **Dr. Biró János** kolozsvári kir.
ügyész temetvári kir. táblai bíróvá történt
kinevezetése következtében tegnap megvált
a kir. ügyészség vezetésétől azon állás betölté-
seig az ügyészség vezetésével ideiglenesen dr.
Csipkés Károly alügyész bizatott meg. Dr.
Biró János holnap reggel utazik el új álló-
máshelyére Temesvárra.

— **Nesztor János** szegedi kir. tábla
bíró tegnap búcsuzott el kolozsvári ismerő-
seitől, hogy új állomás helyére utazzék. Nesztor
távozását őszintén sajnálja Kolozsvár köz-
önsége. A kir. törvényszéknél mint vizsgáló
bíró szép állást töltött be, a társadalomban
modorával, magatartásával maga iránt rokons-
zenvet, tiszteletet keltett.

— **Hild Gyula** altábornagynál elő-
léptetése alkalmával tegnap hivatalosan tisz-

telgett a hatóság nevében Albach Géza pol-
gármester. Este a helyben állomásozó 51. gy.
ezred zenekara szennáddal tündítette ki a nép-
szerű honvéd altábornagyt ki Kolozsvár köz-
önsége körében is köztiszteltetnek és sze-
retetnek örvend.

— **A gazdaság majális** meghívói
szétküldték; a ki tővedésből talán nem ka-
pott volna, azonban meghívóra igényt tart,
sziveskedjék nevét és lakását a Horátsiknál
kített íven feljegyezni.

— **Majális.** A kolozsvári unitárius fő-
tanoda ifjúsága az idén is rendez majális a
„Lövdőde“-ben. A rendező bizottság élén Kaáli
Nagy Béla, dr. Nyiredi Géza és Majai Mihály
állanak. Az unitárius ifjúság e majális is
bizonyára kitűnően fog sikerülni.

— **A Kolozsvár-deési országúti**
versenyek iránt, mint táviratilag értesí-
tenek, az érdeklődés élénk s Deesen szorgosan
csinálják a versenyben beérkező fogadtató-
sára megkívántató előkészületeket. Ballai Kré-
mer Sámuel a K. A. C. versenybizottsági tagja
mint a K. A. C. megbízottja fáradszónakul
munkodik az egész vonalon a versenyzők ér-
dekében. Deesen versenybírószágot alakítottak
már, a melynek elnöke Welle Sándor őrnagy,
tagjai Placintár Ödön, dr. Bonis Árpád, jegy-
zője Buday Elek. Még időmérőt és orvosokat
kérnek fel s azután a bíróság teljes lesz. A
kerékpár versenyzők célpontja Deesen a váms-
sorompó, a gyalogversenyzők pedig a men-
ház. Mindkét versenyre kellő számú jelent-
kezők adatnak be. Deesen több fognak
versenyen kívül is kirándulni vasuton és vas-
paripán.

— **A rezervisták** ma a plecska
völgyben voltak s a harcászati lövészetben
gyakorolták magukat. Már ma bevégzik e
zászlóalj gyakorlatokat is és holnap délután
azok, a kik kellő időben vonultak be, levé-
keznek.

— **A K. A. C. versenybizottsága** f.
hó 2-án d. u. 6 órakor a sétatéri gyakorló
s verseny pályán gyűlést tart, melyre a ver-
senybizottsági tag urakat meghívja. Tárgy.
A XIII-iki viadalra beérkezett nevezéseknek
felbontása, s egyleti ügyek.

— **A „Mária Valéria“ árvaház**
egylet holnap, május 2-ikán a városház ta-
nácstermében d. u. 8 órakor évi rendes köz-
gyűlést tart, melyre az alapító és pártoló ta-
gokat ezennel meghívja.

— **Fausztatás.** A Szamoson a kincs-
tár a búkkia usztatást megkezdte. A fa a
gyulai havasokból uszik a sétatér végén lévő
u. n. fás berekbe, hol a kincstárnak terjedel-
mes faraktára van.

— **Májusi vendég.** Az enyhe lég-
gel május 1-re viradattal mejelent a zöld
lombok nem szívesen várt vendége is. Ma
reggel irodánk nyitott ablakán toppant be és
koppant le. A tavaszi szellő és a mosolygó
napsugárban vígan uszott, az ablakon bere-
pült s a padlón koppant egy — cserebogár
sárga cserebogár.

— **A Széchenyi téri** házcasport
bontás végleg be van fejezve. Most már csak
a törmelék elhordása van napirenden az
eltűnt ronda és rozoga épületek helyéről. Ki-
vánatos volna, ha a hatóság vagy a szepítő
egylet, — a mint eltsitult onnan a tör-
melék nyomban hozzá fogna még a tavaszi
napokban a Széchenyi tér eme helyén egy park
berendezéséhez, hogy valamennyire formásabb
legyen a város e területének képe.

— **A tegnapi** hetivásáron elkelt: 176
darab szarvasmarha, 7 darab ló, 246 darab
barány, 304 darab sertés.

— **Adományok a Mátyás-szo-
borra ápríl hóban.** A Kolozsvárt felál-
litandó Mátyás király szobor-alapjára f. évi
ápríl havában jelentékeny adományok folytak
be. Bokodyné M. Róza Nagy Enyedről kü-
ldött 10 frtot. jelöl annak, hogy a sziniga-
gatókhoz intézett felhívásunk nem lesz ered-
ménytelen. Mármaros vármegye megküldte az
általa szintén Mátyás szobor a 1869-ben tett
gyűjtés eredményét kamatoztól és pedig kész-
pénzben 40 frt 63 krajczárt, takarékp. köny-
vekben pedig 5833 frt 4 krt, tehát 5873 frt
67 krt; a mindszenti leányiskola növendékei-
től jött 1 frt 60 kr; Ugocsa vármegyéből
65 frt 10 kr; Gömör-Kis-Hont vármegyétől
195 frt. 34 kr; Nagy Károly várostól 5 frt;
Szolnok-Doboka vármegyétől 493 frt 10 kr;
a kolozsvári kir. egyetemi kör által ápr. 12-
én rendezett matinée tiszta jövedelemből 12
frt 17 kr. Kerekes József kir. tanfelügyelő
gyűjtése Zilahon 3 frt 92 kr, Szepes várme-
gyéből 7 frt; Brásó vármegyétől 129 frt; Te-
mes vármegyétől 31 frt; 90 kr; Beszterce-
Naszód vármegyéből 11 frt, Máramaros vár-
megyétől 34 frt. 90 kr. Szabolcs vármegyé-
ből 6.6 frt 80 kr. Kolozsvármegyéből 215
frtot és sorsjegyek áránban 24 frtot. Tehát
összes bevétel e hóban 7732 frt. és 50 kr.
ment. A Képpálítás költségei a jövedelmet
felemészítvén e czímen jövedelem nem volt.
Fogadják a nemes adakozók e helyen is asz-
íves köszönetet! Nagy Lajos szoborbiz. pénz-
tárnok.

— **Nem lesz Baross-utca.** A fő-
városi törvényhatósági bizottság szerdai köz-
gyűlésének napirendjére volt kitűzve a köz-
munkák tanácsának átirata a Stáció-utca
elnevezése ügyében. Heves vitára volt kila-
tás, de e vitának elejét vette a főpolgármesternek
ama feljelentése, hogy Baros Gábor maga
kéri a fővárosi törvényhatóságot, hogy a kérdés
további tárgyalásától álljon el mert a Stáció-ut-
czának az ő nevével való elnevezését nem fogad-
hatná el. E kijelentés folytán a közgyűlés a ke-
reskedelmi miniszter élénk éltetése közt a
közmondok tanácsának átirata felett napi-
rendre tért.

— **Az aradi rablógylókosság** ügyé-
ben írják, hogy a letartóztatott Fodor Eerencez
posta-segégitszt bűnrészessége most már be-
bizonyított ténynek látszik. Ennek megerő-
sítésére szolgál az is, hogy Fodor lakásának
közéleben napszám-aszony megtalálta a ki-
fosztott pénzes levelek borítékát.

— **A marosvásárhelyi kir. tábla**
új szervezetében május 5-én kezd meg ren-
des működését. Délelőtt fél 10 órakor ünne-
pélyes isteni tiszteltet lesz a római kath. plé-
bánia-templomban, melyre városi hatóság és
a testületek hivatalosan meghívotnak. Azután
összes ülés lesz a királyi tábla közgyűlési ter-
mében. Végül ádóvizek zárják be az ünne-
pélyt, s másnapon már a hivatalos ügyek
elintézése veszi kezdetét.

— **Moltke temetése.** Moltke gróf
tábornagy holtteste délután 2 órakor érke-
zett Kreisanba. A koporsót a „Grosser Kur-
fürts“ vértés-ezre 12 altisztje és a 38. gya-
logezedt legénysége vitték felváltva a sírboltba.
A holttestet Leviszky tábornagy, Kopp her-
cegpüspökök s a tartományi és katonai ha-
tóságok várták. A gyászünnepeken a schweid-
nitz és waldenburi kerületek hadastyán
egyletei állottak sorfalat. A gyászmenetben
számos küldöttség és nagy néptömeg, közt-
tük sok kreisau lakos vett rész. A koporsó
felett Schirs gráditzzi lelkész mondott gyász-
beszédet. A szertartást, mely fél óra hosszat
tartott, karének vezette és zárta be.

Szerkesztő üzenete.

R. L. Décs. Nem kaptuk. — P. G. nek. M. Vá-
sárhely. A czikk hemzseg a sok durvaságtól és szemé-
lyeskedéstől. Nem közölhet. — L. nek. S. Sz. György.
Kár olyan emberrel nyilvánosan foglalkozni, a ki a köz-
ügyért soha sem tett semmit. Egy forintnyi felülfizetés
még senkit sem tesz naggyá. — G. nek. Szerkesztő-
günk tagjai között egy zsidó sincs.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szombat május 2-án.

A BELLEVILLEI SZÜZ.

Operette 3 felv.

Kezdeté 7 órakor.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

Budapest, május 1.

A fővárosban minden nyugodt.
Pompás idő, verőfényes májusi nap van.
A munkások nyugodt magatartást ta-
nusítanak, élvezik a tavasz ez ideileg-
sebb napját.

Budapest máj. 1.

Ellinger József az operaház nyugál-
mazott tenoristája Uj Pesten ma d. e.
maghalt.

Gestemünde, máj 1.

A pót választás eredménye eddig
74 kerületből ismeretes. Bismarck 8680.
Schünfeld 5080. szavazatot kapott.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér*)

A gyula-fehérvári izraelita hitközség verekedő
Elnökeinek

Gyula-Fehérvárt.

Mint hogy ön Jónas Adolf gyula-fehé-
vári izraelita hitközségi elnök, takarékpénz-
tári igazgató és marha-hizlalo nem állította
az ön husvétit szent ünnepét azzal fejezni be,
hogy engem, ki a kávéházban külön asztalnál
tisztességtel társaságban ültem és az ön brutális
orvtámadásáról mit sem sejtettem, mondom
hogy engem orval egy pohárral megdobjon,
önt ezennel durva fráternek neveztem. — Ügy
látszik ön kocsiságot még nem vezetett. Egő-
szen le és most is mint ugorkafára való má-
szása előtt „kocsis“ állapotában durváskodik.
Szégyen a hitközségre az, hogy ily ve-
rekedő nyilvános botrányt hajszáló elnököt
megtűr, ki írni olvasni nem tud, de vere-
kedni igen. — A nagy közönség becses tu-
domására hozom különben

H i r d e t é s e k.

Sz. 9038—1891.

416. (1—3)

Árverési hirdetmény.

1891. évi május hó 27-én, reggel 9 órakor a maros-vásárhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános szóbeli árveréssel összekötött zárt írásbeli ajánlatok után következő tárgyak, u. m.: a kincstár tulajdonába átmant Wermescher György-féle százszéregeni szeszgyár, és pedig:

1.) A százszéregeni 724. számú tjkvben: A 1517, 1520, 1531, 1681, 1682. és 1683. hr. sz. a. foglalt szeszgyár-telep.

2.) A 724. számú tjkvben 2657, 2658, 2660. hr. sz. a. foglalt 528, 480. és 368. négyszögöl kiterjedésű 3 darab szántó 2 frt 06 kr., 1 frt 88 kr. és 1 frt 44 kr. kataszteri tiszta jövedelemmel.

3.) A szeszgyári szerelvények és egyéb ingóságok a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1891. évi április hó 14-én 32511. sz. a. kelt magas rendelete folytán a legtöbbet ígérők örök áron el fognak adatni és pedig a következő kikiáltási árak mellett:

a) a fenti 1-ső pontban jelzett ingatlanoknak a kikiáltási ára 8791 frt 94 kr., vagyis a sz. régeni kir. járásbírósnak 1885. évi március hó 23-án 959. sz. a. felvett bírói becéslésről szóló jegyzőkönyvben ezen ingatlanok után kitüntetett 70,335 frt 46 krnyi becértékből — tekintettel a szeszgyártási szesztermelésre, ez idő szerint egynolcad részben fennálló forgalmi tőkében.

b) a fenti 2. pontban jelzett ingatlan kikiáltási ára 138 frt; c) a fenti 3-ik pontban jelzett gyári felszerelvények és egyéb ingóságok kikiáltási ára 12,000 frt, mint a menyinyiben azok a kihallgatott szakértők által becsültettek, tehát a kikiáltási ár összege 20,929 frt 94 kr.

Továbbá az ajánlatok akár az ingatlanokra külön és a gyári felszerelvények és egyéb ingóságokra külön, akár ingó és ingatlanokra együttesen, úgy a szóbeli árverésnél, valamint a beadandó zárt ajánlatokban tehetők.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10% teendő, mely letett bánatpénzből csakis azon összeg tartatik vissza, mely a legtöbbet ígérő vagy ígérők által ajánlott vételár 10%-nak megfelel; a vételár felmaradó része az árverés jóváhagyásáról szóló értesítés kézbesítésétől négy egymásra következő félévi részletben 6% kamatokkal együtt fizetendő be.

Végül megjegyeztetik, hogy a szóban forgó gyár, mint ipari szeszüzde az 1888. évi XXV. t. cz. alapján igényével bír a kisebb adótétel mellett termelhető alkohol menyinyiségben való részesedésre, s hogy az ezen szeszüzde részére 1890—91. termelési időszakra kiosztott 2320 hectoliter contigens teljes összegében szintén a vevő rendelkezésére állandó.

Az árverésben részt vehetnek mindazok, kik honi törvényeink szerint szerződésalkotásra jogosítványt és kik a kincstárnak bérhálalékkal nem tartoznak.

Versenyzők 10% bánatpénzzel és óvadékkal lekötendő vagyonuk állásáról szóló hiteles bizonyítvánnyal ellátva, oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint az ajánlandó vételár tekintetbe való vétele mellett a megbízhatóság foka is kiváló figyelemre fog méltatni.

Elvégre még megjegyeztetik, hogy az írásbeli zárt ajánlatok, ha azok 10% bánatpénzzel terhelve — az ajánlati összeg számával és betűkkel jelezve, 50 kros bélyeggel azon záradékkal ellátva lesznek, hogy versenyző az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti — csak kizárólag az árverés megkezdése előtt lesznek elfogadhatók.

Az ezen árverésre vonatkozó különös feltételek a maros-vásárhelyi m. kir. Pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében bármikor megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Maros-Vásárhelyt, 1891. évi április hó 24-én.

Stuckheil Gyula,
k. pénzügyigazgató.

24. házszám Hid-utca UJ ÜZLET!!! 24. házszám Hid-utca

Következő árucikkek legolcsóbban és legnagyobb választékban kaphatók:

1 méter legújabb minták, Kretonok	18 krtól 24 krig
1 " " " francia Voalok	22 " 36 "
1 " " " 90 cm. széles divatos köntös szövetek	40 " 50 "
1 " " " fekete 90 cm. széles ternő köntös szövetek	45 krtól 1 frt 35 "
1 " " " 4/4 sifon	19 krtól 42 "
1 " " " 8/4 paplan lepedő gyolcsok	60 krtól 1 frt 20 "
1 garnitúra 6 személyre, abrosz és 6 szerveta	3 frttől 4 frtüg.
1 " " " " 12 " " " 12 " " " " 6 frt 50 krtól 8 "	
1 darab kávé-abrosz	70 krtól 1 frt 60 krig.
12 " " " kávé-szerveták	1 frt 10 krtól 1 frt 20 "
1 " " " derék fűző	55 krtól 3 frt 50 "
1 pár gyermek strimpfli	6 krtól 45 "
1 " " " női strimpfli	13 " 75 "
1 " " " czérna kesztyű	18 " 30 "
1 " " " glace kesztyű, 3 gombos	80 krtól 1 frt 10 "

A fenti cikkek kivül óriási választékban kaphatók mindenféle lenvásznak, zefirek, segessvári szőttések, batist és selyemkendők, paplanok, ruhabéltések.

Hallcsont, gépczernák, csipkék, selyem szalagok, nap- és esernyőkől

GYÁRI RAKTÁR.

A n. é. közönségnek alázattal ajánlom, hogy a fenti meggyőződésük után, bizalmukat hozzám továbbra is fenntartani szíveskedjenek.

Mély tisztelettel

311. (12—18)

KOHN JAKAB.

Keresek megvételre 14-l markos jegytelen fekete heréltet,

hibátlan, 4—5 éves feltűnő gyorsmenőt minden áron ha megfelel.

Czim: TARTARIA, u. p. Alvincz.

417. (2—2)

Barcsay Miklós.

Sz. 153—1891.

420. (1—1)

Árverési hirdetmény.

A sz. udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közölni teszi, hogy a székely-udvarhelyi kir. járásbírósnak 562—1891. polg. számú végzése által segessvári Brötter Sámuelnek ügyvéd Roth Károly által képviselve, lengyelfalvi Bárd Orbán Ottó ellen 230 frt és 60 frt tőkék és ezek járulékaik végett, alperesnél Lengyelfalva községben összesen 670 o. 6. frtn becsült következő javai, u. m.: három darab sötét szőrű kanca 4 évesek, egy pej szőrű kanca 7 éves, egy fekete szőrű kanca 6 éves, egy fekete szőrű tehén 8 éves, két darab fehér szőrű únó-tinó 3 évesek, ezen ingók Lengyelfalva község házánál 1891. évi május hó 21-én délelőtti 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívom mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdeteig, habár külön értesítést nem vettek is, alulról végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár költségére fognak utasíthatni.

A székely-udvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-Udvarhelyt, 1891. évi április hó 29-én.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó.

Brünni Posztó-maradványok 2-10 méter teljes öltözékre 5 frt 50 kr. Posztó-maradványok 2-10 méter egy egész téli kabát, Mandarín minden színben, a legfinomabb minőségű 9 frt. Posztó-maradványok 3-10 méter teljes öltözékre 5 frt. Loden vadász-rokka 2-10 méter 5 frt. Posztó-maradványok teljes nadrágra, sáros és csikos, 1 maradvány 3 frt 50 kr.	K a m g a r n, csak újdonságok, csikos, egy egész nadrág 6 frt. Egyenruha-kelmék, valódi színek, cs. és kir. hivatalnokok, pénzügyőrök és veteránoknak, mérsékelt áron. BERNHARDTICHO BRÜNN, KRAUTMARKT 18. Küldés utánvétellel. Min-ták ingyen és bérmentve. Ékesen kiállított mintakártyák, csak újdonságok, gazdag választékban, kívánatra a szabómester uraknak megküldetik. 280. (9—20)
--	---

10 cm. alagúdo, 1 kö. 1.50 k.

Minden alábbi forint 2d.

981. (18—21)

Christoph Ferenc
SZOBAPALLO-FENYLAKK

A valódi szobapallo-fenyylakk készítése és elhelyezése a legújabb és legkiválóbb módra.

Valódi kapható: Misselbacher J. B.-nél Kolozsavart, Löw Dánielnél és Keresztes Kálmánnál Beszterezén, Brugovits és Roháknál Deésen és Gross Emilnél Szászvároson.

Egész friss

vetemény-, virág- és gazdasági magvak;

továbbá

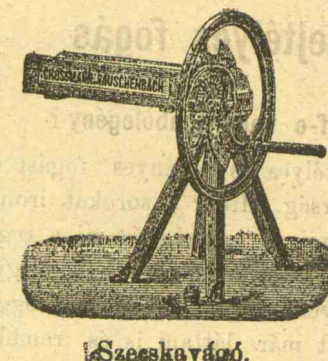
gazdasági gépek

legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

TAUFFER FERENCZ UTÓDA

mag- és gépkereskedésében, Kolozsavart, belközép-utca 6. szám.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Székelyavagyó.

Törökbuza fejtő, 1 db. 2 frt 20 kr.

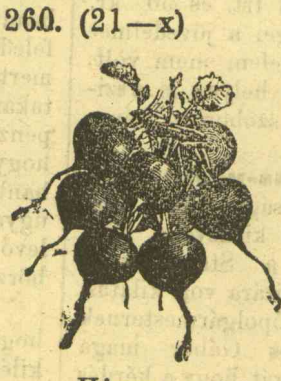
Császár viola.

Portulacé.

Hagyma.

Hónapos retek.

Korallbó.

Nyári rózsa.